

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee aramus teemal „Regionaalpoliitika panus aruka majanduskasvu saavutamisse Euroopa 2020. aasta strateegia raames”

KOM(2010) 553 lõplik

(2011/C 318/13)

Raportöör: **Carmelo CEDRONE**

20. oktoobril 2010 otsustas Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Regionaalpoliitika panus aruka majanduskasvu saavutamisse Euroopa 2020. aasta strateegia raames”

KOM (2010) 553 lõplik.

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsioon võttis arvamuse vastu 24. juunil 2011.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 473. istungjärgul 13.–14. juulil 2011 (14. juuli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 114, vastu hääletas 6, erapooletuks jäi 9.

1. Järeldused

1.1 Komitee nõustub komisjoniga, et EL vajab Euroopa 2020. aasta strateegias arukat majanduskasvu, et lahendada praeguseid ja tulevaseid probleeme. Suures osas ELis ei ole probleeme mitte ainult aeglase majanduskasvu, teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni vähesusega vaid muret tekitab ka kõrge tööpuudus, eriti noorte seas, sotsiaalsed probleemid, vaesus ja integratsioon, kooli pooleli jätnud noored, kellel ei ole piisavalt teadmisi töökoha leidmiseks, demograafilised probleemid ning eelarvepiirangud.

1.2 Ühtekuuluvuspoliitika loodi eesmärgiga kaitsta Euroopa ühiskonnamudelit, milles vaba konkurents ja sotsiaalne turumajandus käivad käsikäes solidaarsuse ning majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse arengu prioriteetide edendamise eesmärkidega nagu sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174.

1.3 Komitee nõustub Euroopa Komisjoni liikme Johannes Hahni väitega, et regionaalpoliitika on Euroopa 2020. aasta strateegia elluviimisel väga oluline, sest selle eesmärkide täitmine sõltub suuresti kohalikul ja piirkondlikul tasandil tehtud otsustest. ⁽¹⁾

1.4 Komitee on seisukohal, et majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuspoliitika üheks olulisemaks eesmärgiks peab jääma kõikjal Euroopa Liidus üldise harmoonilise arengu toetamine, vähendades eelkõige vahesid eri piirkondade arengutasemetel, et integreerida need täielikult ELi. Just sellele viitas komisjon asjakohaselt, kui ta rääkis arukast majanduskasvust Euroopa 2020. aasta strateegia ⁽²⁾ raames.

1.5 Komitee peab positiivseks ja hindab komisjoni soovi toetada vahendeid hajutamata innovatsiooni kõikides piirkondades ja tagada innovatsiooni ning teadus- ja arendustegevuse jaoks ettenähtud ELi, riiklike ja piirkondlike toetuste vastastikune täiendavus, kuid leiab, et teadusuuringuid tuleks rahastada ka kõikidest teistest vahenditest, mitte ainult ühtekuuluvuspoliitikast.

1.6 Komisjoni teatist regionaalpoliitika panuse kohta aruka majanduskasvu saavutamisse tuleks käsitleda juhtalgatuse „Innovatiivne liit” täiendusena ja üleskutsena investeerida innovatsiooni kiiremini, mitte oodata tulevast finantsperioodi, mil Euroopa 2020. aasta strateegia on kahtlemata ühtekuuluvusfondi peamiseks prioriteediks. ⁽³⁾

1.7 Komitee tunneb muret, et kaugenetakse ühtekuuluvuspoliitikast ja kaldutakse kõrvale selle algsetest eesmärkidest, milleks on piirkondlike ebavõrdsuste rahastamine valdkonnapolitiitika kaudu, mida kinnitati ka Lissaboni lepinguga. Tuleks tagada, et selline lähenemisviis arvestaks iga asjaomase piirkonna ja liikmesriigi probleeme, vajadusi ja võimalusi ehk lähteolukorda ega avaldaks kahjulikku mõju ühtekuuluvusele ning seda mitte ainult majanduslikus, sotsiaalses ja territoriaalses, vaid eelkõige poliitilises ja kultuurilises plaanis.

1.8 Komitee rõhutab komisjoni kavandatud teadustegevuse ja innovatsiooni edendamise poliitika äärmist olulisust, kuid leiab, et nende küsimuste käsitlemisel tuleb hoolikalt arvesse võtta piirkondlike eripärasid. Tootmisprotsessi innovatiivsus võib olla sellise teadustegevuse tulemus, mille läbiviijad ei ole selle

⁽¹⁾ Ta ütles seda jaanuaris, kui avaldati teatis „Kestlikku kasvu toetav regionaalpoliitika Euroopa 2020. aasta strateegias”, mida tuleb pidada ka „arukaks majanduskasvuks”.

⁽²⁾ KOM (2010) 553 lõplik.

⁽³⁾ *Ibid.*

rakendajad, ja mis on viidud läbi kohas, mis ei pruugi olla sama, kus seda rakendatakse, mistõttu võiks kaaluda innovatiivsete protsesside ülekandmist ja taaskasutamise võimalust ning nende levitamist piirkondlikul tasandil. Püüie luua ühtekuuluvuspoliitika ja ELi teiste poliitikavaldkondade vaheline koostoime ning parandada Euroopa Regionaalarengu Fondi vahendite kasutamist on siiski positiivne.

1.9 Komitee leiab, et, nagu teatises on öeldud, peaks aruka majanduskasvu eesmärgi saavutamiseks kehtima selge territoriaalne liigendus, mis põhineb sektorite, tööstuspiirkondade, ettevõtete klastrite või makropiirkondade erinõudmistel ning mis on seotud teadusasetuste ja olemasolevate ja/või tugevdamist vajavate ülikoolidega ning kohalike ettevõtete ja sidevõrkudega, kes saaksid edendada piirkondlikke sidemeid ja arengut ning soodustada spetsialiseerumist ja juhtimist piirkondlikul tasandil.

1.10 Lisaks leiab komitee, et ühtekuuluvuspoliitikat ja Euroopa 2020. aasta strateegiat tuleks käsitleda erakorralisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel. Ühtekuuluvuspoliitika ei saa muutuda ELi strateegilisest poliitikast vaeslapseks ning samavõrd mõeldamatu on pidada seda Euroopa 2020. aasta strateegia ainukeseks tõukejõuks.

1.11 Komisjoni esitatud ettepanekut ei tohiks kasutada võimalusena anda väärrika eesmärgi lubaduse all natukene raha kõikidele, sealhulgas jõukamatele piirkondadele, vaid seda tuleks võtta kui võimalust püüelda piirkondade vastastikuse lähenemise poole, et ühiste näitajate abil tugevdada Euroopa ühtekuuluvuse suurepärasest kontseptsiooni.

1.12 Samuti on väga oluline tagada, et kõik liikmesriigid oleksid võimelised osalema ELi eri programmides ning oluline on edendada menetluste lihtsustamisega koostoime loomist nende ELi programmide vahel ning kaotada tõkked peadirektoraahtide (s.t komisjonis tervikuna) ning liikmesriikide ja piirkondade vahel, pidades meeles, et omavalitsused on kodanike, ettevõtete ja kogukondade teenistuses eesmärgiga muuta nende elu lihtsamaks, mitte vastupidi.

1.13 Komitee pakub põhjendatult välja laiapõhjalise lähenemisviisi innovatsioonitegevusele, mis ei piirdu tehniliste või tehnoloogiliste küsimustega. Komitee eelistaks siiski, et komisjon pööraks rohkem tähelepanu eri sidusrühmade praktikalistele võimalustele innovatsiooniprogrammide kasutamiseks. Näiteks võivad innovatsiooniprogrammidest abi saada VKEd, kuid vähestel neist on teadlasi. Paljud VKEd on uuenduslikud, kuid nad ei kasuta neile pakutavaid võimalusi ELi programmide toetuse saamiseks, kuigi nad saaksid sellest suurt kasu. Juurdepääsu riskikapitalitoetustele tuleks parandada ja sellega seoses tuleks tugevdada JEREMIE algatust, ehkki selle vahendi kasutamist ei tohiks muuta kohustuslikuks. Liikmesriik peaks

saama ise otsustama, kas kasutada toetusi, laene või nende kombinatsiooni ning otsustama ka taotluse temaatilise ulatuse üle. Lisaks on vaja kõnealust valdkonda lihtsustada.

1.14 Sellega seoses võivad kasulikuks osutada tõhusa partnerluse uued vormid, nt KONSENSUSE PLATVORM, millega toetatakse innovatsioonistrateegiat kõikide (avaliku ja erasektori) sidusrühmade, sealhulgas pankade osalemise ja nende toetamise kaudu, kasutades selleks lihtsaid, selgeid ja tõhusaid reegleid, mis võimaldavad jälgida projekte kogu nende kestuse ajal ning kehtestada tähtajad, kohustused ja võimalikud karistused.

1.15 Lisaks soovib komitee muuta komisjoni praegust käsitlust, mis tundub keskenduvat pigem programmide formaalsetele kui nende sisule ning konkreetsemalt nende abil saadud tulemustele, mis on peamine eesmärk.

1.15.1 Kahte vastandpoolt – mahajäämuse korvamist ja innovatsiooni – oleks vaja toetada territoriaalsete analüüside alusel paralleelselt ja koos.

1.16 Komitee tunneb muret tohutu lõhe üle nii ELi piirkondade kui ka üksikute liikmesriikide vahel. Erinevusi on ka teadus- ja uuendustegevuse valdkonnas, mis viitab sellele, et 2020. aastaks on vaja tugevamat majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvuspoliitikat.

1.17 Komitee juhib samas tähelepanu asjaolule, et maailma tasandil konkureerivad ELi liikmesriikidega üha tugevamalt uued tööstusriigid, kus tehakse jõuliselt edusamme ka teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas ning mis on kõrgtehnoloogilistes valdkondades juba neist mööda läinud.

1.18 Komiteel on seetõttu hea meel, et Euroopa Komisjon on Euroopa 2020. aasta strateegia algatuses „Innovatiivne liit” ja teatises aruka majanduskasvu kohta keskendunud teatud probleemidele ning toob sisse regionaalpoliitika, kuna innovatsiooni edendavad ennekõike just detsentraliseeritud meetmed, seda küll toetuste abil, ning kuna kõikjal ei kehti samad toetused ja sama poliitika.

1.19 Komitee nõustub, et piirkondade erinevusi tuleks ära kasutada ning selleks on vaja täiesti uusi koostöövorme, kuhu oleksid kaasatud kõik jõud üleriigilisel, piirkondlikul ja kohalikul tasandil.

1.20 Komitee leiab, et suurema rõhu asetamine innovaatilistele töökohtadele on kooskõlas aruka majanduskasvu poliitika ja aruka spetsialiseerumise arenguga.⁽⁴⁾ Komitee rõhutas oma arvamuses SC/034 „**Innovaatilised töökohad tootlikkuse ja kvaliteetsete töökohtade allikana**”, et innovaatilised töökohad on Euroopa 2020. aasta strateegia keskmes. Komitee soovib komisjonil algatada „Innovaatilise liidu” juhtalgatuse raames innovaatiliste töökohtade teemalise katseprojekti.

1.21 Komitee avaldab komisjonile tunnustust järgmisesse aastasse avalikule sektorile ja sotsiaalsele innovatsioonile pühendatud suurema teadusuuringute programmi kavandamise eest. Komitee toetab avaliku sektori innovatsiooni tulemustabeli loomist, Euroopa sotsiaalset innovatsiooni käsitlevaid katseprojekte sotsiaalvaldkonna innovaatorite aitamiseks ning sotsiaalse innovatsiooni ettepanekuid Euroopa Sotsiaalfondi programides. Samuti on ta ühel nõul kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamise osas. Sellised algatused võivad aidata saavutada arukat majanduskasvu.

1.22 Komitee toetab ideed kujundada aruka spetsialiseerumise jaoks strateegiad, mida kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused peavad ise oma erinõuetel alusel ning arengutasel arvestades koostama. Arukas majanduskasv tähendab mõnedes piirkondades endiselt sellise hädavajaliku infrastruktuuri arendamist nagu telekommunikatsioon, energia või reoveepuhastus.

1.23 Regionaalpoliitika ja eriti ELi piirkondlik rahastamine on väga vajalik selleks, et saavutada arukas majanduskasv ning julgustada riigi ja piirkonna valitsusi ja aidata neil koostada arukat spetsialiseerumist edendavaid strateegiaid, mis aitaksid piirkondadel oma tugevad küljed kindlaks teha.

1.24 Nagu komisjon oma teatistes märgib, tagab vahendite koondamine piiratud arvule tegevustele raha tõhusama kasutamise ja aitab suurendada erainvesteeringuid, tingimusel, et asjaomased kohalikud omavalitsused määravad koos majandus- ja ühiskonnaelu koostööpartneritega kindlaks prioriteetsed tegevusvaldkonnad ja investeeringud.

1.25 Kokkuvõttes on Euroopa 2020. aasta strateegia eesmärgid kooskõlas ühtekuuluvuspoliitika eesmärkidega. Ühtekuuluvuspoliitika on tänu oma ainukordsele, mitmetasandilise valitsemise struktuurile olukorras, kus ta saab anda positiivseid stiimuleid ja toetust, et tagada Euroopa 2020. aasta eesmärkide

⁽⁴⁾ Värsked Taani uuringud näitavad, et kuigi haiglate eelarvet on kärbitud ja haiglatel on vähem töötajaid, töötavad nad tõhusamalt ja viivad läbi rohkem operatsioone ning samas on ka töötajad oma tööga rohkem rahul. Nimelt muutsid nad töömeetodeid, mõnel juhul keelati arstidel teisel töökohal töötada ja patsientidele pakuti rohkem ravi. Uuringud näitavad, et ka patsiendid on rahulolevamad (sellest ei tule järeldada, et tuleb lihtsalt eelarvet kärpida, vaid et on vaja muuta töömeetodeid ja töökorraldust).

omaksvõtmine makropiirkondade ning kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Nende rakendamise institutsioonilises raamistikus puuduvad ühised finants- ja õiguslikud elemendid, mis võimaldaksid vastastikmõju kaudu aidata tõhusust suurendada.

1.25.1 Seepärast oleks vaja tugevdada koostööd, mis võimaldaks saavutada eespool nimetatud eesmärgid.

2. Ettepanekud

2.1 Innovatsiooni määratlusi on mitmeid. Innovatiivse liidu kavas tähendab innovatsioon muudatust, mis kiirendab või parandab seda, kuidas me uusi tooteid, tööstusprotsesse ja teenuseid välja mõtleme, arendame, toodame ja turustame. Sellised muudatused loovad rohkem töökohti, parandavad inimeste elukvaliteeti ning aitavad luua keskkonnahoidlikumat ja paremat ühiskonda. Komitee toetab seda määratlust eelkõige seetõttu, et see katab paljusid poliitikavaldkondi.

2.1.1 Samas näitab see määratlus, et innovatsiooni ning sotsiaalse, majandusliku ja territoriaalse ühtekuuluvuse poliitikasse tuleb kaasata paljud Euroopa Komisjoni peadirektoraadid ning et kõik ELi vahendid peavad aitama arengut edendada.

2.2 **Koondada vahendid.** Komitee on seisukohal, et saavutamaks eesmärgi muuta piirkondlik innovatsioon vahendiks, mille eesmärk on „edendada ELi majanduskasvu potentsiaali”, tuleks kasutada ka teisi ELi vahendeid, näiteks ühise põllumajanduspoliitika (vähemalt põllumajandussektoris uuendustegevusse ja arukasse majanduskasvu tehtavate investeeringute puhul) ja Euroopa Sotsiaalfondi omi. Lisaks peavad Euroopa rahastamisvahendid olema kooskõlas ja koostoimes riiklike ja piirkondlike vahenditega. Pealegi peab kõigil liikmesriikidel olema täielik juurdepääs ELi rahastamisvahenditega pakutavatele võimalustele ning antud valdkonda on vaja lihtsustada.

2.3 **Valida prioriteetid.** Komitee peab vajalikuks täpsustada innovatsiooni tüübid ja säilitada selle piirkondlikud tüübid ning teha valikuid programmide, hõlmatud sektorite (nt säästev areng, energeetika, keskkond, transport) ja kaasatud piirkondade osas, unustamata sealjuures nende probleeme, vajadusi ja võimalusi ehk lähteolukorda, ettevõtluskultuuri, teadustöö tingimusi ning võimet uuendada seadmeid ja muuta tootmist. Samuti tuleks edendada makropiirkondade omavahelisi sidemeid ning loobuda vahendite killustavast poliitikast. Prioriteetid tuleks valida eri tasanditel ning ametiasutuste, erasektori ning organiseeritud kodanikuühiskonnaga kooskõlastatult.

2.4 **Tutvuda, suhelda, teavitada.** Heade kogemuste levitamine ja jagamine asjaomaste sektorite ja piirkondade vahel on väga oluline; seetõttu tuleks komisjoni programmides otseselt ette näha asjakohane suhtlus- ja teavitamisstrateegia.

2.5 **Koolitada.** Koolitused on veel üks väga oluline vahend, mida saab kasutada komisjoni kõnealuses teatises määratletud eesmärkide saavutamiseks. Need oleksid väga kasulikud eelkõige noorte jaoks ning aitaksid levitada innovatsioonikultuuri. Komitee on seisukohal, et see soodustaks raha kasutamist, vähendaks eelarveassigneeringute kasutamata jäämist ning väldiks raiskamist, võimaldades nii raha optimaalselt kasutada ja toetada juhtimist piirkondlikul tasandil.

2.6 **Tugevdada partnerlust.** Komitee arvates tuleks keskenduda programmidele ja projektidele, mille on otse välja töötanud VKEde ühingud või olemasolevad uurimiskeskused koostöös töötajate ja kodanikuühiskonna esindajatega ning kuhu on kaasatud omavalitsused. Partnerluse süstemaatiline kasutamine kõikidel tasanditel on väga oluline lisaväärtus ning seetõttu tuleks eelistada projekte, mis on välja töötatud selle abil. Selline lähenemisviis toetaks suuresti ka **piirkondlikku juhtimist**.

2.7 **Hinnata tulemusi.** Tulemuste hindamist peab komisjon kõhklematult toetama. Selle saavutamiseks tuleb välja töötada ühised tulemuste hindamise parameetrid ning süsteemid innovatsiooni ja teadustegevuse jaoks – see ongi komisjoni ja ELi üks peamisi eesmärke. Samuti oleks vaja kehtestada teistsugused liikmesriigi ja/või komisjoni sekkumise vormid, mis peaksid seda protsessi juhtima nende piirkondade jaoks, milles ei austata kõnealuseid põhimõtteid või kus ei kasutata eraldatud raha.

2.8 Edendada tuleks **avaliku ja erasektori koostööd**, sealhulgas oluliste või erilist huvi pakkuvate programmide segarahastamise süsteemi kaudu nii teadustegevuse kui ka innovatsiooni valdkonnas.

2.9 **Ergutada liikmesriike**, et nende ühine tegutsemine koos komisjoni ja ELiga oleks kindlameelsem; juba korduvalt öeldud põhjustel ei tohiks anda; vaja on keskenduda Euroopa seisukohast huvipakkuvatele ja Euroopaga seotud piirkondadevahelistele projektidele ning komisjon peab taastama oma juhirolli, sealhulgas projektide kavandamises, rakendamises ja eelkõige tulemuste hindamises.

2.10 **Soodustada abi ja nõu andmist.** Komitee leiab, et VKEd ja eelkõige mikroettevõtted, kellel ei ole enda ettevõttes teadlasi ning eksperte, vajavad ekspertteadmiste puudumise tõttu hõlpsasti kättesaadavaid korralikke ja asjakohaseid abi- ja nõustamisteenuseid. Komitee kutsub üles võtma meetmeid abi- ja nõustamisteenuseid pakkuvatele organisatsioonidele toetuse pakkumiseks, nt sõlmides piirkondlikke eesmärke käsitlevad lepingud või aidates rahastada nendes organisatsioonides innovatsiooninõunike töökohti.

2.11 **Muuta teatis selgemaks.** Komitee arvates tuleks teatist lihtsustada ja muuta see seotavate eesmärkide sõnastuse osas selgemaks. Soovitav oleks käsitlusviisi täielikult muuta ning lähtuda ettepanekute esitamisel kohalikust tasandist, et oleks selgesti arusaadav, et raha peab järgnema ideedele, mitte vastu-pidi.

2.12 **Lihtsustada.** Esialgseks prioriteediks on kõikidel tasanditel lihtsustamine. Jätkata tuleb käimasolevat lihtsustamise strateegiat, et lühendada tähtaegu ja vähendada kulusid, luues selleks ühtse taotlusvormi ja järgides ühekordsuse põhimõtet. Lisaks võiks kiirendada makseid ja lihtsustada ettevõtetele, eelkõige VKEdele mõeldud rahastamist. Samuti võiks ühtlustada finantseeskirju ning viia läbi ühe ja ainsa auditi, mis kehtiks kõikide organite puhul.

3. ELi eelarve läbivaatamine: ühtekuuluvus ja arukas majanduskasv

3.1 Eelarve läbivaatamist käsitlevas teatises pühendas komisjon pika peatüki ühtekuuluvuspoliitikale, kuid palju vähem ruumi näiteks ühisele põllumajanduspoliitikale, mis ometi moodustab endiselt 43 % ühenduse kuludest. Ühtekuuluvusele pühendatud osa kannab pealkirja „Kaasav majanduskasv”. Pealkiri on väga paljulubav, kuid see tuleb ka praktikas ellu viia.

3.2 Juba peatükkide pealkirjad on laiaulatuslikud: a) ühtekuuluvuspoliitika ja Euroopa 2020. aasta strateegia; b) vahendite parem suunamine ja ühtekuuluvus; c) ühine strateegiline raamistik; d) arengu ja investeeringute partnerlusleping; e) kulude kvaliteedi parandamine. Kõik peale viimati nimetatud olulise eesmärgi peaksid olema juba saavutatud.

3.3 Komitee hindab kõrgelt komisjoni püüdlusi ja ettepanekuid, mille eesmärk on luua koostöine ühtekuuluvuspoliitika ja teiste ELi ja liikmesriikide poliitikavaldkondade, sealhulgas Euroopa 2020. aasta strateegia mõnede prioriteetide vahel, kuid ta peab vajalikuks kasutada kõiki vahendeid aruka majanduskasvu eesmärkide saavutamiseks.

3.4 Eelarve läbivaatamine peaks olema võimalus ühtekuuluvuspoliitika, ühise põllumajanduspoliitika ja Euroopa 2020. aasta strateegia kooskõlla viimiseks, võttes arvesse stabiilsuspakti praegust läbivaatamist, et läbi vaadata ja ümber jagada ELi ja euroala riikide eelarve (nt haridust ja teadustegevust ei tohiks käsitleda jooksvate kuludena).

3.5 **VKEde toetamine** on kõnealuse ettepaneku üks peamisi küsimusi. Seda oleks võimalik saavutada, kui toetamise ja nõustamise poliitikaga lihtsustataks rahastamist ja tehtaks see paremini kättesaadavaks, näiteks kindlustades krediidi andmisega seotud riske kooskõlas väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” läbivaatamisel kinnitatud põhimõtetega või rahastades otse innovatsiooni. Seda on võimalik saavutada ka VKEde ja mikroettevõtete ühingute tugevdamise ja kasutamisega. Iga liikmesriik peaks ise otsustama asjakohasel tasandil, kas kasutada toetust, laenu või nende kombinatsiooni.

4. Märkused

4.1 Komitee peab positiivseks neid meetmeid, mida komisjon kavandab eesmärkide saavutamise toetamiseks, eelkõige selliseid, mis on seotud saavutatud tulemuste analüüsi ja teabega ning riskikapitali ja tagatiste pakkumisega innovatsiooniga tegelevatele VKEdele, tehes selleks VKEdele ja mikroettevõtetele kättesaadavaks tegelikkusele vastavad rahastamisvahendid.

4.2 Komisjoni teatistes nimetatud viis aruka spetsialiseerumise valdkonda on üsna üldised, nendes viidatud sektorid ja valdkonnad on üsna erinevad, nendes ei arvestata piirkondade eripärade ega esitata innovatsiooni toetamise poliitikast tulenevat võimalikku koostoimet teiste valdkondade (konkurentsivõime, põllumajandus, siseturg, keskkond ja energeetika, haridus jne) või muude ELi programmidega, näiteks ei ole mainitud sotsiaal-majandust. Samuti ei ole ette nähtud kaasata sotsiaalpartnereid ega teisi organiseeritud kodanikuühiskonna sidusrühmi aruka spetsialiseerumisega seotud poliitikameetmete kujundamisse ja käivitamisse.

4.3 Puudub ka viide vajadusele kooskõlastada ELi innovatsioonialgatust liikmesriikide innovatsioonipoliitikaga, kuigi liikmesriikidel on kahtlemata rohkem vahendeid ning nad on juba koostanud ja algatanud teadusprogramme ja -meetmeid sektorites, kus oleks võimalik teadus- ja arendustegevust täiendavalt arendada. Samuti on vähe analüüsitud põhjuseid, mis on fondide kasutamist takistanud või miks ei ole fondi kasutamiseks luba antud, **kuigi see on kõige olulisem küsimus**. Ometigi koostab Euroopa Komisjon ju tohutul hulgal analüüse!

4.4 Komisjon on siiski keskendunud ennekõike paremini ettevalmistatud piirkondadele, kirjutades näiteks, et mõned piirkonnad konkureerivad maailma tasemel ning teised pingutavad, et neile järele jõuda. See ei tähenda samas, et mõned piirkonnad

on täiesti mahajäänud. Nimetatud erinevuste kõrvaldamiseks tuleb kujundada selline regionaalpoliitika, mis üha suuremal määral keskendub nõrkade piirkondade arendamisele, sest see ongi kogu ühtekuuluvuspoliitika eesmärk.

4.5 Komitee on siiski mures selle pärast, et ELi rikaste ja vaeste piirkondade vahel laiatav lõhe suureneb pidevalt ning et majanduslikult nõrgemad ELi riigid on ühtlasi mahajäänud ka teadusuuringute, arendustegevuse ja innovatsiooni valdkonnas. Samas märgib komitee, et just teadus- ja arendustegevus pakub mahajäänud riikidele ja piirkondadele suurimaid võimalusi majanduskasvuks.

4.6 Sellega seoses peaks Euroopa Komisjon tegema koostööd eri liikmesriikidega, et levitada teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni selliselt, et liikmesriikide rikkad piirkonnad ei monopoliseeriks kõiki allikaid. See moonutaks täiendavalt vahendite jaotuvust riigi tasandil.

4.7 Teatisega tehakse ettevalmistusi selleks, et teadusuuringute erinevaid tehnilisi vahendeid võiks laiemalt innovatsiooni toetamiseks kasutada. Nt madala intressiga laenud, laenu tagatised ja riskikapitalid. Euroopa Investeeringupanga grupp kuulub samuti nende asutuste hulka, kes peaksid saama täiendavaid vahendeid, millest väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted kasu saaksid.

Brüssel, 14. juuli 2011

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON